

IN MEMORIAM

ĐURO BASLER (1917—1990)

Napustio nas je zauvijek jedan od najvrednijih saradnika, poštovani i od svih voljeni, uvijek moralan i naučno principijelan, široko obrazovan i izuzetno dragocjen član Redakcije.

Od prvog broja časopisa »Članci i grada za kulturnu istoriju istočne Bosne«, daleke 1957. godine, do ovog XVI broja, bdio je nad kvalitetom i trajnim opredjeljenjem Redakcije za aktuelnom naučnom i stručnom valorizacijom kulturne istorije sjeveroistočne Bosne.

Roden je u Sijekovcu kod Bosanskog Broda 6. marta 1917. godine gdje je završio i osnovnu školu. Gimnaziju je završio u Slavonskom Brodu, a arhitekturu studirao u Zagrebu, ali ga je rat prekinuo u studiju. Zaposlio se u Bosanskom Brodu, da bi ubrzo prešao da radi u Oblasnom narodnom odboru u Tuzli. Od 1950. godine radio je u Republičkom zavodu za zaštitu spomenika kulture i prirodnih rijetkosti u Sarajevu, a od 1960. godine do penzionisanja 1983. godine u Zemaljskom muzeju u Sarajevu.

Studij arheologije završio je 1956. godine u Zagrebu, a doktorirao je arheologiju 1981. godine u Zadru. Svoj život posvećen naučnom radu završio je u Sarajevu 3. februara 1990. godine.

Rezultate svojih naučnih istraživanja objavljivao je u Glasniku Zemaljskog muzeja u Sarajevu, Arheološkom pregledu i Člancima i grada za kulturnu istoriju istočne Bosne Tuzla. U časopisu »Članci i grada za kulturnu istoriju istočne Bosne« osim izuzetno značajnog rada kao član Redakcije, objavio je sljedeće radove:

- Arheološko nalazište Crkvina u Makljenovcu kod Doboja (ČIG broj IV, str. 75—88)
- Ulomci rimske arhitekture u Bratuncu (ČIG broj VI, str. 95—101)
- Položaj sjevernobosanskog paleolitika u prirodnom ambijentu Wurmškog doba Jugoslavije (ČIG broj VII, str. 5—21)
- Krndija u Potočanima — paleolitska stanica (ČIG VIII, str. 5—9)
- Stari gradovi na Majeveci i Trebovcu (ČIG IX, str. 57—65)
- Dvije paleolitske stanice u dolini Ukriine (ČIG X, str. 7—17)
- Paleolitsko nalazište na Krčevini u Maloj Brijesnici kod Gračanice (ČIG XI, str. 5—9)
- Paleolitsko nalazište Mala gradina u Kulašima (ČIG XI, str. 9—17)
- Neki problemi paleolitika u sjevernoj Bosni (ČIG XIII, str. 93—103)
- Sa mr Jasminkom Mulaomerovićem Pećinski crteži u Brateljevcima kod Kladnja (ČIG XV, str. 5—13)

Nikola Panjević

IN MEMORIAM

BRANKO VAJIĆ (1919 — 1989)

Dana, 14. maja 1989. godine, u 70. godini života, nakon duge i teške bolesti prestalo je da kuca plemenito srce Branka Vajića, čestitog čovjeka, dugogodišnjeg zaslužnog kulturno-prosvjetnog i pedagoškog radnika, direktora u penziji Osnovne škole »Mitar Trifunović Učo« u Gračanici, saradnika Muzeja istočne Bosne Tuzla i počasnog člana Društva muzejskih radnika Bosne i Hercegovine.

Branko Vajić rođen je u selu Osojnici (SO-e Maglaj) 9. 09. 1919. godine. Kao napredan srednjoškolac, na poziv KPJ, stupio je u avgustu 1941. godine u partizanske redove na Ozrenu u kojima je bio komandir jedne čete sve do 1942. godine kada je teško ranjen. Liječio se pod veoma teškim uslovima, a onda je sa partizanskim jedinicama prešao u Srbiju gdje je postavljen za komesara bolnice valjevske vojne oblasti i tu je ostao do oslobođenja zemlje.

Poslije oslobođenja dolazi u Gračanicu gdje nastavlja svoj kulturno-prosvjetni i pedagoški rad. Bio je upravnik Osnovne škole u Boljaniću, zatim nastavnik u Nižoj realnoj gimnaziji, a kasnije Osmogodišnjoj školi »Mitar Trifunović Učo«, u kojoj je bio direktor od 1959. do 1973. godine kada je otišao u mirovinu.

Čitavog života ostao je revolucionar i neumorni pregalac kojeg su krasile najbolje i najsvjetlije vrline. Njegov doprinos u poslijeratnom razvoju vaspitanja, obrazovanja, kulture, arheologije, etnologije, geologije i zaštite čovjekove okoline je ogroman. Mlade je vaspitavao na vrijednostima rada, reda i znanja. Bio je utemeljivač školskog zadrugarstva u gračaničkoj opštini i šire u SRBiH, organizovao mnogobrojne akcije, priredbe i skupove i na taj način povezivao školu sa životom. Vjerovao je u nauku i knjige i ostao doživotni pristalica one ideje da teorija i praksa moraju ići zajedno.

Kao čovjek širokih vidika i interesovanja sa zanosom istraživača i sa znanjem koje su respektovali i naši poznati geolozi, arheolozi i etnolozi, Branko Vajić je dao snažan doprinos istraživanju i valorizaciji geološke, arheološke, istorijske i etnološke prošlosti Gračanice i okoline. Decenijama je neumorno istraživao teren, pronalazio razne predmete i arheološke lokalitete, a zatim angažovao i podsticao određene stručnjake za dalja istraživanja, te na taj način stvarao uslove za formiranje muzejske zavičajne zbirke. Kraće stručne arheološke, etnološke i istorijske priloge o Gračanici i okolini je i sam napisao. Od tih radova izdvajamo samo one najznačajnije kao što su: »Još jednom o sočkovačkim bunarima«, »Rimski novac u Gornjoj Orahovici«, »Ami Bue-neumorni istraživač«, »Soko-Grad«, »Stećci u Četovijama«, »Ostaci srednjovjekovnih crkava u gračaničkom području«, »Rudarski nalazi u Sočkovcu«, »Neobično groblje u Gračanici«, »Neuručeno pismo« — sjećanje na susret sa legendarnim komandantom Slavišom Vajnerom Čičom na Romaniji, i mnogi drugi.

Branko Vajić bio je jedan od prvih inicijatora da se pristupi ozbiljnijim istraživanjima termomineralnih voda u Sočkovcu i širem području Ozrena, a hlorkalkalna voda koju je pronašao u dolini Prenje jedna je od deset najpoznatijih u svijetu. U znak priznanja za otkrivanje pojave hiperalkalnih voda, izvor u potoku Velika Prenja, geolozi su nazvali po njenom pronalazaču »Vajićeva voda«. Pod ovim imenom stručnoj i naučnoj javnosti su prezentirana njena osnovna hemijska i druga svojstva.

Za svoj javni kulturni i društveno-politički rad Branko Vajić je dobio brojna društvena priznanja, među kojima ističem: Orden za hrabrost, Orden zasluga za narod, Orden bratstva i jedinstva, Orden rada sa zlatnim vijencem, Spomen-plaketu i zlatnu značku SO-e Gračanica, Zlatnu značku Lenjina i druga.

Ovaj napredni i uporni kulturno-prosvjetni, pedagoški i društveno-politički radnik, a onda i pionirski radnik u oblasti zaštite i valorizacije spomenika kulture i prirode u gračaničkoj opštini i šire, ostavio je trajan trag i zavrijedio naš trajan spomen.

Neka je ovo utjeha Brankovim najbližim koje je iznenada napustio, a kolektiv Muzeja istočne Bosne Tuzla i drugi koji su s njim saradivali biće mu vječno zahvalni.

Dr Salih Kulenović